

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Η ΚΑΜΠΑΝΕΣ ΤΗΣ ΠΑΣΧΑΛΙΑΣ

Οι κώδωνες της 'Αναστάσεως. Πώς χαρακτηρίζει ο Παπαδιαμάντης τους κώδωνοκρούστες. Παράδοσεις των 'Ελληνικών χωριών. 'Η 'Αναστασία στις βουλαγιμένες πολιτείες. 'Η καμπάνες που χτυπούν στον πυθμένα της λίμνης του 'Οστρόβου. Το μυστικό Πάσχα των άβυσσων. 'Η 'Ακμαπάδα του Δεσπότη. — Το φως της 'Αναστάσεως που φωτίζει τον άνθρωπο. 'Η 'Ανάστασις ενός Τουρκου φαρζά. 'Η καμπάνες που πετάν και φεύγουν. Τι έπαθε ένας καρροτσέρης. 'Η καμπάνες του 'Αγίου Γερμανού, που σημαίνουν τη νύχτα του 'Αγίου Βαρδολομαίου. 'Η 'Μαρία πενθεί! ... Στην "Όπερα" κλπ. κλπ.

Ι κώδωνες της 'Αναστάσεως οι γεμάτοι ποίηση και νοσταλγία, θά ηχίσουν πάλιν τη νύχτα της 'Αναστάσεως, ή όποια είνε ή κατ' έξοχην νύχτα των κώδωνοκρουστών. 'Η κώδωνοκρούσεις αυτές είνε γεμάτες χαρά, σοκαρίζουν παντού την Ελλάδα και την άνωξη.

Ο κώδωνοκρούστης, έγραφεν κάποτε ο μακαρίτης ο Παπαδιαμάντης, κατά την εσπέραν της 'Αναστάσεως καθίσταται πραγματι ο κατακτητής του αίθερος, διότι τον αίθερα δονούν διαρκώς οι χαρμόσνοι ήχοι των κώδωνων των έκκλησιών, οι ήχοι οι μελωδικοί, οι όποιοι, νομίζει κανείς τι θέλουν να διαλαλήσουν παντού το: «Χριστός 'Ανέστη!»

'Η νύχτα της 'Αναστάσεως με τις με-

σονυχτιες χαρούμενες κώδωνοκρούσεις, έχει έντειση σ' όλους τους λαούς όφρατες παραδόσεις. Σε πολλά 'Ελληνικά μέρη, ύπάρχει ή παράδοση της βουλαγιμένης καμπάνας που χτυπάει τα μεσάνυχτα και άκούγεται, κάτω θαδεία, μέσα στον πυθμένα της θαλάσσης, όπου, κατά την παράδοση φαινόταν, σάν είνε καθαρά τα νερά και έώστερα, ή καταπνοσιμένες από πολλούς αιώνας, πολιτείες.

Μια παράδοσις περί καταπνοσιμένης πολιτείας, ύπάρχει και στο 'Οστρόβο της Μακεδονίας. Πολλοί χωρικοί θεβαίνουν πως έχουν δει μια τέτοια πολιτεία όταν πυθμένα της λίμνης του 'Οστρόβου, σε ήμερες που τα νερά ήσαν έώστερα και διανηή.

Ποιά είνε όμως ή Πολιτεία αυτή;

Οι παρακολουθόντες τα άποπια της λίμνης άνεβάσματα, που πελαγούνουν συνήθως τα παραλίμνια σάιτια, τους κήπους του 'Οστρόβου, και τα μεγάλα κτίρια του σιδηροδρομικού σταθμού, πιστεύουν, ότι στα περισμένα χρόνια, μέσα στους σκοτεινούς αιώνες, καθόλου παράξενο το πάλιο το 'Οστρόβο, να ήταν πού κάτω από το βουνό, και μια ήμερα ή μια νύχτα να το σκέυαν άξαφνα τα νερά της λίμνης.

Οι Τούρκοι μάλιστα, του χωριού Κότσιαν, ποίωι κοντά στη λίμνη του 'Οστρόβου, πιστεύαν, ότι τη νύχτα της Λαμπρής, όχι μόνον καμπάνες άκούγονται να χτυπούν μέσα στα νερά αλλά και ένα φως άνεβαίνει και λάμπει στην επιφάνεια, άπάνω άκριθός από το μέρος, που λέν ότι διακρίνεται ή έκκλησία της καταπνοσιμένης πολιτείας.

Για το φως αυτό, πολλά και διάφορα ελέγοντο άλλοτε.

Ότι ήταν ή λαμπάδα του Δεσπότη, την όποια κρατούσε τη νύχτα της 'Αναστάσεως, τη στιγμή που έγινε ο καταπνοσιμός και άκριθός την ώρα που έκρηπτε το θάψμα της 'Αναστάσεως του Θεανθρώπου. — Δεύτε λάβετε φως εκ του άνεστέρου φωτός;...

Χριστός άνέστη εκ νεκρών.....

'Άλλοι πάλι λένε, ότι το φως αυτό είνε ή λαμπάδα που έκαε μπρός στην εικόνα του Χριστού και ή όποια δέν έσβησε άν και μένει τόσους αιώνες κάτω από το νερό.

Τούρκοι και Χριστιανοί τέλος συμφωνούν στο ότι θάνατ τρισμάκιος εκείνος που θά κατορθώσει να άνάψη τη Λαμπριάτικη λαμπάδα του, από την ελαμπάδα του Δεσπότη της καταπνοσιμένης πολιτείας, γιατί θά μπορη πλέον να βλέπη θαδεία μέσα στη γη, σάν μέσα από διάφανο υγυάλι, που κρύβονται οι θησαυροί οι από αιώνες θαμμένοι στο χώμα και θά προαντεύη τα μέλλοντα να ουρθούν.

Άνε μάλιστα πως ένας Τούρκος γήροντας φαρζά, ενός φάρουσε μια νύχτα στη λίμνη είδε κατα σηκωτάς το 'Άγιο Φως, να λάμπη στην έπιφάνεια των νερών και φωτισθηκε τόσο ή

διανόια του, ώστε έμάνεψε τι ετύχια τον περίμενε στον Παράδεισο των Χριστιανών. 'Αμείως τότε παράτησε τη φαρζά, όγικε στο χωριό του, μοίρασε την περιουσία του, και έπεσε στα γόνατα, παρακαλώντας το Θεό να τον πάρη στους Ουρανούς.

Κι' ο Θεός, είσάκουσε την δειή του...

'Άλλά εκτός των 'Ελλήνων και άλλοι λαοί έχουν ένα πλήθος παραδόσεων για τις κώδωνοκρούσεις της νύχτας της Λαμπρής.

Οι Γάλλοι χωρικοί έχουν την έξηξ παράδοσις:

Κατά την 'Επανάστασι του 1792 ήσαν άκαρφεθεί από τους 'Επαναστάτας οι δυο κώδωνες από το κώδωνοστάσιο της έκκλησίας ενός χωριού και ήσαν φωτισθεί άπάνω σ' ένα κάφρο για να μεταφερθούν σε κάποια πόλι εκεί κοντά, να γυθουν και να γίνουν κανόνια.

'Ηταν θράδυ του Μεγάλου Σαββάτου. 'Ο καρροτσέρης που οδηγούσε το κάφρο, βλασφημούσε τόσο φοβιτά στο δρόμο, που και ή καμπάνες έφριξαν και άρχισαν να σημαίνουν μόνες των, σάν να ήθελαν να διαλαλήσουν έτσι την κρίση τους. Το πρώτο αυτό θάψμα το διεδέχη άλλο πού καταπαλιτικό. 'Η καμπάνες πέταξαν άξαφνα ψηλά, σάν να ήσαν πουλιά, και άρχισαν να φεύγουνε μακριά μέσα στο σκοτάδι. Και καθώς έφευγαν όλο και έσημαναν, τόσο δυνατά μάλιστα, που γέμισαν την άτμοσφαιρά με τους ήχους των.

'Ο καρροτσέρης μόλις είδε το θάψμα αυτό έτρομάσε και έμεινε ξερός απ' το φόβο του. Την αληγή τον βρήκαν πεθαμένο, καταμεισις του δρόμου.

Φανταστήτε όμως την έκκλησι των χωρικών, που ήσαν καταλυτημένοι γιατί θά έκαναν Πάσχα, χωρίς να χτυπήσουν ή καμπάνες των 'Αναστασι, όταν τα μεσάνυχτα άκριθός του Μεγάλου Σαββάτου άκουσαν το γνωστό χαρμόσινο ήχο των κώδωνοκρουσιών της 'Αναστάσεως.

Έτρεξαν τότε να δούνε τι συμβαίνει και βρήκαν τις καμπάνες τους στη θέσι που ήσαν και πριν τις κατεβύσαν, να χτυπάνε μοναχές τους, να χτυπάνε την 'Ανάστασι δυνατά, χαρμόσινα και άκατάλυστα, σάν να τις χτυπούσε χέρι 'Αγγέλου!...

Διηγούντα ακόμη την έξηξ παράδοσι για τους κώδωνες του 'Αγίου Γερμανού των Παρισίων, οι όποιοι, με το χτυπάμα τους έδωσαν το σύνθημα της σφαγής των Ούγενότων, κατά την άπαισιαν νύχτα του 'Αγίου Βαρδολομαίου. Οι κώδωνες αυτοί ήσαν τρεις και ήσαν και άνάματα. 'Ο ένας λεγότανε «Βικένιος», ο άλλος «Γερμανός» και ο τρίτος είχε το όνομα της Παρθένου Μαρίας.

Στη Γαλλική 'Επανάστασι ο «Βικένιος» και ο 'Γερμανός» έχυθραν και γίνεραν κανόνια. 'Η «Μαρία» δέν περιόχτηκε. 'Από τότε όμως πούχασε τους δυο της συντρόφους ερόγαγε, εβράχνισε, και όταν ήθελαν να σημάδουν ήχοσι σάν να έκλαιγε!...

Άνε επίσης ότι ή καμπάνα αυτή ξαναπόχτηκε τον ήχο της, όταν καθερέθη πάλιν ή Χριστιανική θρησκεία, και άνοιξαν πάλι ή έκκλησία. 'Άλλοι πάλιν θεβαίνουν ότι ή ιστορική αυτή καμπάνα δέν κρίσεται πλέον στη θέσι της. Την πήραν στο θέατρο της «Όπερας» και την έχρισμοποίησαν για πρώτη φορά, όταν έπαίζαν τους «Ουγυάτους» του Νιέγκριμπερ. 'Έπειτα χύθηκε. 'Η σημερινή δε, που σημαίνει την 'Ανάστασι στην πόλι των διασκεδάσεών και της άμαρτίας, είνε άλλη....

ΠΑΛΙΑ ΤΡΙΓΟΥΔΑΚΙΑ
Η ΠΑΣΧΑΛΙΑ
"Όταν ή γη κι' ο ούρανός «Χριστός ('Ανάστη) κώνη κι' άντιλάει το φίλημα στα γέλια σάν (τραγοιδι, και ή αγάπη στην καρδιά οίξώνεται (και πάλιν, Τότε γεννά κ' ή πασχάλια το ήρθο (της λουλούδι.
ΑΧ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ